

MEOSZ OTTI SAJTÓFIGYELÉS

A Magyar médiában a mozgáskorlátozottakról és a MEOSZ interaktív portálján a 108 egyesület által közölt információk tallózása

A sajtóban megjelent információk -- MÉDIA HÍREK ---

Tumultus a pécsi bérletpénztárakban, a rokkantak azt mondják, most bliccelni fognak

Káosz alakult ki a pécsi bérletpénztárak többségében az elmúlt napokban - számolt be egyik olvasónk. Az időnként a kiabálásig is elfajuló vitát az okozza, hogy egy kormányrendelet-módosítás következtében a nyugdíjasigazolványokat újból érvényesíteni kell, a rokkantnyugdíjasok jelentős része ugyanakkor még nem kapott határozatot a felülvizsgálat eredményéről. Így ők jelenleg nem jogosultak az utazási kedvezmény igénybevételére. Bosszúból viszont bliccelni fognak.

Nem telt eseménymentesen a Tüke Busz Zrt. bérletpénztáraiban dolgozók elmúlt néhány napja, tudtuk meg egyik olvasónktól. Megkeresésünkre az alkalmazott arról számolt be munkatársunknak, hogy több alkalommal is hangos szóváltás alakult ki, az utazók egy része ugyanis csak a helyszínen értesült arról, hogy a nyugdíjasokra vonatkozó szabályok megváltoztak.

- Több rokkant nyugdíjas is azt panaszolta, hogy a kötelező felülvizsgálatról még nem kaptak értesítést, így ők addig nem jogosultak a nyugdíjasigazolványra, és ebből kifolyólag a kedvezményes árú bérletre sem - mondta el a pénztáros hölgy. Elárulta, jópáran „nehezen emésztették meg a hírt, így komoly veszekedések is kialakultak a május eleji bérletroham közepette”.

A problémával kapcsolatban felkerestük a Tüke Busz Zrt.-t is, a közösségi közlekedésért felelős cégtől írásban kaptunk tájékoztatást. Elektronikus levelükben azt írták, „a kedvezményrendelet módosítása miatt 2012. május 1-jétől szükséges a helyi nyugdíjas bérletek igénybevételéhez előírt arcképpel ellátott igazolványok újbóli érvényesítése, cseréje a kedvezményre való jogosultság igazolásával”.

Ehhez a procedúrához viszont szükség van az úgynevezett „ellátottak utazási utalványá”-ra, amelyet csak az utazási kedvezményre jogosultként megnevezett személyek kapnak. A problémát valóban az okozza, erősítették meg, hogy a legtöbb rokkantnyugdíjas a kötelező felülvizsgálat miatt ezt a szelvényt még nem vehette kézbe.

Mint azt a közlekedési vállalattól megtudtuk, „a forgalomban lévő igazolványok az április havi és a második negyedéves bérletszelvények érvényességének végéig használhatók”. Így tehát, akik nem tudták kiváltani az új igazolványt, kicsúsztak a határidőből és nem tehetnek mást, mint hogy teljes árú bérletet vásárolnak.

A lapunknak nyilatkozó hölgy azonban azt mondta munkatársunknak, a felháborodott utasok egy része a pénztáraknál kijelentette, inkább bliccel, nincs ugyanis pénzüik a hétezer forintos bérletre.

Hogy - lebukás esetén - a pótdíj befizetésére miből lesz keret, persze nem tették hozzá.

Tízezer embert "lenulláztak"

Csak az ügyfél hibája lehet, ha nem kapta meg a rokkantnyugdíjasoknak címzett, felülvizsgálatról szóló küldeményt - legalábbis a nyugdíjbiztosítási főigazgatóság szerint. Mintegy 10 ezer ember májustól egyetlen forintot sem kap. A felülvizsgálatot végző intézet fősztályvezetője a felesleges hisztériát emleget, míg a betegek megalázó, néhány perces vizsgálatról beszélnek.

Mintegy 10 ezer rokkant ellátás nélkül marad, ennyien nem jelentkeztek ugyanis a kötelező vizsgálatra. Az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság a Magyar Nemzet megkeresésére közölte, hogy 194 ezer 636 felülvizsgálatra szóló behívólevelet postázott a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság térivevényel. Szerintük csak az ügyfél hibája lehet, ha a levelet nem kapta meg. (Ha a beteg úgy érzi, tőle független ok miatt nem tudta visszaküldeni a jelentkezés lapot, akkor fellebbezhet). A "mintegy" 10 ezer rokkantnyugdíjas ellátását határozatlanban vonják meg, ez a folyamat már megkezdődött, ők májustól egyetlen forintot sem kapnak.

A "mintegy" szó felveti a kérdést: miért nincs még mindig pontos adat arról, hányan nem jelentkeztek, a válaszokat ugyanis március 31-ig kellett postára adni. Annak, hogy az érintettek miért nem küldték vissza a levelet, több oka lehet: például az, hogy a nyugdíjfolyósító kézbesítette, de a más címen lévő nyugdíjbiztosítónak kellett visszaküldeni a papírt. Lehet az is, hogy elköltözött a beteg, esetleg hosszas kórházi kezelés alatt állt, vagy gondnokság alá helyezték.

A Magyar Nemzetnek a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal fősztályvezetője, Székely Ildikó arról beszélt, hogy az egész komplex felülvizsgálat körül felesleges hisztéria alakult ki, és nem igaz, hogy súlyos beteg embereket egészségessé nyilvánítanak. Azt is kijelentette, hogy az orvos szakértőknél alapkövetelmény a szakmai színvonal, az empátia és az objektivitás.

A valóság azonban mást mutat. A komplex minősítő rendszer táblázata szerint dolgozni küldhetik az alsó végtagját amputált, vagy agyvérzésen átesett, emiatt közepes végtagbénulást szenvedett beteget. Egységes pontrendszer szerint dolgoznak az orvosok, ezekből kell összeszedni több, mint 40-et ahhoz, hogy a beteget ne küldjék vissza dolgozni. A gerincserv például 30 pontot ér, ennyit kap a 40 éves számítógép-kezelő, és az 55 éves kazánkovács is.

Az orvosi vizsgálaton tapasztaltakról egy munkaképesnek nyilvánított, "végsőkéig elkeseredett, rokkantnyugdíjas pécsi bányász" írt a Pécsi Újságnak. "Amit egy szakorvos az évek során összeállított, a beteget folyamatosan figyelő szakértő leletei alapján javasol, na azt a szakvéleményt a vetkőzéssel, öltözéssel, egy törzshajlítással és némi végtag feszegetéssel cirka 15 perc alatt a földbe döngölik, mindezt kellő felsőbbrendűségi arroganciával". Mint írta, a foglalkoztatási szakértő vizsgálata is rövidebb volt annál, mint amennyit várni kellett, hogy bekerüljön hozzá az ember. "A bent töltött 10 percből 5-öt elvett az adataim ellenőrzése, iskolai végzettségem felsorolása, az eddigi munkaköreim bejegyzése. Aztán jött a szakértői kérdés, milyen munkát bírnék elvégezni. Miután közöltem, hogy igazából semmilyen, a szakértői vizsgálat véget is ért."

A bányász ezek alapján kapta meg az ítéletet: dolgoznia kell. "A nagy rehabilitációs vizsgálat szerint, egy infarktussal, egy stent beültetéssel (érszűkület kezelésénél használják - a szerk.), krónikus magas vérnyomással, angina pectorisszal, inzulinos cukorbetegként, neurológiai

tünetekkel, 11-féle gyógyszer szedése mellett alkalmas vagyok: nehéz fizikai megterhelésre, többműszakos munkarendre, fokozottan balesetveszélyes munkára, tartós álló és azonos kényszertesthelyzetben végzendő munkára, gyakori hajolással, gyaloglással, tárgyak emelésével járó munkára, egyensúlyt igénylő munkavégzésre, vegyi vagy allergizáló anyagokkal történő munkára, hidegben, melegben, zajban, porban, füstben, nyirkos, párás környezetben végzendő munkára." Jó színlátást igénylő munkát is végezhet, pedig a bányász "kölyökkora" óta színtévesztő.

A 2012. január 1-jétől bevezetett új rendszerben a korábban III. csoportra tartozó, 57 évnél fiatalabb betegnél már nem a munkaképesség-csökkenést, vagy az egészségkárosodás mértékét vizsgálják, hanem az egészségi állapot mértékét. Csak azok jogosultak ellátásra - és már nem nyugdíjra -, akiknek az egészségi állapota 60 százalékos vagy kisebb mértékű, tehát legalább 40 százalékban csökkent a munkaképessége. Akit rehabilitálhatónak találnak, betegsége alapján havi 27 ezer 900, vagy havi 46 ezer 500 forintot kaphat. A nyugdíjas státusszal járó kedvezményt, például az utazási támogatást mindannyian elveszítették. A civil szervezetek tárgyalást kezdeményeztek a kormánnyal arról, hogy vonja vissza a megváltozott munkaképességűekről szóló törvényt, és függessze fel a komplex vizsgálatokat. A tárgyalás eddig eredménytelen volt, így készek akár utcára vonulni.

Visszakérik a kedvezményt

A távolsági buszokra és a vonatokra érvényes 50-90 százalékos kedvezményre jogosító, "karikás" igazolást két hete megkapták a korhatár alatti nyugdíjasok, ám most levélben követeli vissza ezeket a nyugdíjfolyósító. Az érintetteknek 15 napjuk van a postázásra, mert nekik - a levél szerint - "az ellátottak utazási kedvezménye nem jár". Egy vidéki rokkantnyugdíjas lapunknak elmondta, ismerőse nem tud majd eljárni a súlyos gerincbetegségére kiírt napi fizioterápiás kezelésre, mert nem tudja kifizetni a buszbérletet.

forrás: nepszava.hu

Együttműködés a fogyatékos emberek egyenlő esélyű hozzáféréseért

A közszolgáltatások igénybevételekor a fogyatékos emberek más-más szempontból akadályozottak. Törvényi kötelezettség, hogy számukra az épületből, az információkból és a szolgáltatásból álló közszolgáltatást eltérő szükségleteik alapján hozzáférhetővé tegyék. Ezért Újbuda Önkormányzata a Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány (FSZK) segítségével szeretne hatékonyan felkészülni a rá váró akadálymentesítési, egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához kapcsolódó feladatok elvégzésére. A jövőbeni együttműködést tartalmazó keret-megállapodást dr. Hoffmann Tamás, Újbuda polgármestere és Tóth Egon az FSZK kuratóriumi alelnöke írta alá.

Az együttműködés első lépéseként az Önkormányzat szakemberei 2011 novemberében az FSZK-ban részt vettek egy konzultációs délelőttön, amely során a teljes körű, egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges tudásanyagból hallgattak előadást, hasznos, gyakorlati tanácsokat kaptak, valamint eszközbemutatón vettek részt. Az előadásokon szó volt a mozgássérült, a látássérült, a hallássérült, a siket, a vak, az autista, a súlyosan, halmozottan sérült, valamint az értelmi sérült személyek szükségleteiről, illetve a nekik nyújtható segítségről ügyeik intézése során.

A konzultáció sikerének köszönhetően 2012. május 3-án a két szervezet vezetője együttműködési keret-megállapodást írt alá a közös céllal, hogy az FSZK vagy az Önkormányzat szervezésében történő képzéseknél, programoknál egymást szakmailag támogatják.

Így a két szervezet szakemberei a jövőben – többek között – együttműködnek az esélyegyenlőséggel, a fogyatékos ügyvel kapcsolatos felnőttképzési, illetve kutatás-fejlesztési programok megvalósításában, közös rendezvényekkel, pályázatokkal, partnerkapcsolatokkal, tanácsadással segítik egymás munkáját.

„Szükség van a hátrányos társadalmi csoportok esélyegyenlőségével kapcsolatos intézkedésekre, az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtésére, az akadálymentesítésre, a fogyatékos emberekkel szembeni előítéletek csökkentésére” – mondta a rendezvényen dr. Hoffmann Tamás. Újbuda polgármestere szerint „a fogyatékos emberekkel kapcsolatos elutasító, kirekesztő magatartás elszigetel, míg a befogadó, az összetartozást erősítő társadalmi közeg napjainkban elemi szükséglet”.

„A fogyatékos embereket ugyanazok a politikai, polgári, gazdasági és szociális jogok illetik meg, mint nem fogyatékos társaikat. Misszióknak tekintjük, hogy tevékenységünkkel ezeknek a jogoknak az érvényesítéséhez járjunk hozzá. Szakmai programjaink megvalósítása során, a fogyatékosügy minél szélesebb körű társadalmi elfogadottsága érdekében és a 'semmit rólunk, nélkülünk'-elv alapján szorosán együttműködünk a fogyatékos személyek érdekvédelmi és szakmai szervezeteivel hazai és nemzetközi szakembereivel, intézményeivel, ezért is fogadtuk örömmel Újbuda Önkormányzatának megkeresését.” – mondta Tóth Egon.

További információ:

Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány
Szentkatolnay Miklós
akadálymentesítési programiroda vezetője
+36 1 450-324 szentkatolnay.miklos@fszk.hu

Újbuda Önkormányzata
Baráth Andrea
idősügyi és esélyegyenlőségi referens
+36 30 817 2301
barath.andrea@ujbuda.hu

Háttér az egyenlő esélyű hozzáférésről

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény alapján az egyenlő esélyű hozzáférés fogalmát vizsgálni kell:

a szolgáltatás egyenlő eséllyel hozzáférhető akkor, ha igénybevétele – az igénybe vevő állapotának megfelelő önállósággal – mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára akadálymentes, kiszámítható, értelmezhető és érzékelhető,

az épület egyenlő eséllyel hozzáférhető, ha mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára megközelíthető, a nyilvánosság számára nyitva álló része bejárható, vészhelyzetben biztonsággal elhagyható, valamint az épületben a tárgyak, berendezések mindenki számára rendeltetésszerűen használhatók,

az információ egyenlő eséllyel hozzáférhető akkor, ha az mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára kiszámítható, értelmezhető és érzékelhető, az ahhoz való hozzájutás pedig az igénybe vevő számára akadálymentes.

Az akadálymentesítésről

„Az épített környezet akkor, ha annak kényelmes, biztonságos, önálló használata minden ember számára biztosított, ideértve azokat az egészségkárosodott egyéneket vagy embercsoportokat is, akiknek ehhez speciális létesítményekre, eszközökre, illetve műszaki megoldásokra van szükségük.” - fogalmaz a törvény az akadálymentesítésről. Az ehhez kapcsolódó tervezés lényege, hogy a fogyatékossgal élő személyek szükségletei szempontjából speciális eszközöket, berendezéseket, műszaki megoldásokat alkalmaznak. Az eltérő képességekkel rendelkező használók igényeit ún. egyetemes tervezéssel lehet megvalósítani, amely preventív gondolkodásmódot, tervezési stratégiát (szociális, esélyegyenlőségi szempontok figyelembevétele) jelent. Eszerint a tervezés folyamatának már a legelején figyelembe veszik a használók képességeinek különbözőségeit. Az így megtervezett, megépített épület használói köre kibővül a fogyatékos emberekkel, ugyanakkor olyan létesítmények születnek, amelyek más használóknak is kényelmesebbek, biztonságosabbak.

forrás: onkormanyzat.mti.hu

A fogyatékkal élőkkel szembeni diszkrimináció és a nyelvhasználat

Nem csak az államgépezet vagy egy önkényeskedő BKV-ellenőr diszkriminálhatja a fogyatékkal élőket, hanem mi magunk is, akár úgy, hogy észre sem vesszük. A pejoratív kifejezések kicsiségnek tűnhetnek, de ha valaki napjában ötször hallja őket, egy idő után betelik nála a pohár.

Már sokszor írtunk a különböző hátrányos helyzetű csoportokkal kapcsolatos nyelvi jelenségekről – esett szó etnikai kisebbségekről [Amerikában](#) és [Magyarországon](#), a [személyt](#)

[hangsúlyozó nyelvhasználatról](#), és még sok másról. De eddig még nem említettünk egy olyan jelenséget, ami ellen Nyugaton nagyon erősen fellépnek, hazánkban viszont még a neve sem ismert.

Minek nevezzétek?

Ha valakit etnikai hovatartozása miatt diszkriminál a többség, arra van frappáns szó – *rasszizmus*. Hasonlóképpen bevett kifejezés a *nőgyűlölet*, és magyarul is egyre közzismertebb szó a *homofóbia*. De mit mondunk akkor, ha valakit valamilyen fogyatékosága miatt ér hátrányos megkülönböztetés? Már maga az, hogy a legjobb kifejezés, amit erre ki tudtunk ötölni, a „fogyatékkal élőkkel szembeni diszkrimináció”, mutatja, hogy ezt a fogalmat nem túl gyakran használjuk – a gyakoribb fogalmakra ugyanis rendszerint hamar talál a beszélők közössége rövidebb szavakat.

Angolul valóban létezik ilyen kifejezés. Az *ableism* a *rasszizmus* és *másizmusok* mintájára képzett szó, az *able* ’ép, nem fogyatékos’ szóból ered. Magyarul talán az *ableizmus* lenne kézenfekvő magyarítás, habár ez pont a szó eredeti értelmét fedné el, mert sokan nem beszélnek angolul. Azonban az „ableizmus”-ra a Google gyakorlatilag egy találatot ad, ahol valaki [szintén a magyar megfelelőre kíváncsi](#).

Ha magára az angol szóra keresünk magyar oldalakon, csak körülírásokkal találkozunk: „fogyatékkal élők elleni diszkrimináció” az NFÜ esélyegyenlőségi programjának [honlapjáról](#), „fogyatékkal élők lekezelése” [a Politikatudományi Szemléből](#), a [Nokert.hu](#) portálon pedig az „épségterror” fordítással is találkoztunk. Ez utóbbi nagyon frappáns, és az eredetihez hasonlóan azt is kifejezi, hogy az épek előnyben részesítéséről van szó, tehát nem a fogyatékoságra helyezi a hangsúlyt. Viszont az *ableism*-nél jóval erősebb; mi olyan jelenségeket is besorolnánk az *ableism* alá, amelyek habár igen zavaróak, azért nem lehet őket egyértelműen *terror*nak nevezni. De lássuk, hogyan nyilvánul meg az *ableism* a mindennapi életben és az emberek nyelvhasználatában!

Ez mekkora bénaság már

A nyelvi *ableizmus*nak a leggyakoribb és a legártalmatlanabbnak tűnő fajtája valószínűleg az, amikor valamilyen fogyatékoságra utaló kifejezést szitokszóként használunk. *Béna, süket*, és így tovább – valószínűleg mindenki fel tud idézni néhány példát. Nem véletlen, hogy a magyar hallássérültek [a süket szót preferálják](#), mert ehhez kevésbé társul a ’butaság’ értelme. Azt gondolnánk, hogy azért egy bizonyos műveltségi szint fölött, vagy legalább a magát progresszívnek gondoló sajtóban ilyeneket nem lehet olvasni, de sajnos ez sincs így. Mi például rendre találkozunk még magukat liberálisnak valló közírók írásaiban is az *autista* szó pejoratív jellegű használatával. Ha azt akarjuk kifejezni, hogy egy számunkra ellenszenves politikus elzárkózik a külvilágtól vagy a tényektől, akkor valószínűleg nem ez az ideális megfogalmazás... A közhiedelemmel ellentétben az autizmus nem feltétlenül jár együtt súlyos értelmi fogyatékosággal, így elképzelhető, hogy az érintettek is olvassák a cikkünket, és teljes joggal vérig sértődnek.

Más hátrányos helyzetű csoportokkal kapcsolatban is megfigyelhető, hogy a csoport megnevezése pejoratívvá válik: például a *cigány tempó* kifejezés gúnyosan arra utal, hogy az illető nem dolgozza halálra magát, és *acigányútra mentben* is érezhető pejoratív mellékzöngé. De miért van ez így?

Futószalagon jönnek az új szavak

A szociolingvisztikában ismert az a jelenség, hogy eredetileg semleges jelentéstartalmú kifejezések pejoratívvá válnak. Ennek két oka is van. Egyrészt az, hogy a beszélők mögöttes attitűdjei sajnos nem feltétlenül változnak; attól nem fogja valaki kevésbé lenézni a kerekesszékes embertársát, hogy nem *nyomoréknak* hívja, hanem *mozgáskorlátozott*nak.

Másrészt pedig helyenként az újszerű nyelvi megoldások egyszerűen nevetségesen hangzanak. Mint arról már korábban írtunk, a „valamivel élő ember”-jellegű kifejezések olykor még magukból a fogyatékkal élő emberekből is ellenérzéseket váltanak ki. Steven Pinker, a vitatott politikai megnyilatkozásairól is ismert amerikai nyelvész és nyelvi ismeretterjesztő nevezte el a szépítő kifejezések negatívabbá válását eufemizmus-futószalagnak vagy eufemizmus-taposómalomnak (*euphemism treadmill*). Mint azt már részletesen bemutattuk, így lett például az amerikai fekete emberekre használt *nigger* és *negro* nyomdafestéket nem tűró kifejezés, csak hogy azután az ezeket helyettesíteni hivatott *colored* (‘színesbőrű’) is ugyanolyan vállalhatatlannáváljon. Olykor akár még az is előfordulhat, hogy a futószalag körbeér: korábban elvetett szavak újra bevették válnak, mert a beszélők újabb generációja már nem érzi őket sértőnek. Például a mai Magyarországon *azsidó* szót maguk a zsidók is inkább használják, mint az eufemisztikus *izraelitát*; ez utóbbi inkább csak történelmi elnevezésekben használatos.

Sok kicsi sajnós sokra megy

Nem mindegy, milyen szavakat választunk, ha jó szándékúak vagyunk? Egyáltalán nem. Egyrészt akármilyen a szándékunk, ha bizonyos kifejezéseket az emberek általában sértőnek tartanak, akkor nem fogjuk tudni kimagyarázni, hogy de hát mi nem is úgy gondoltuk... Másrészt pedig ha sokan hasonlóan viselkednek, akkor a sok kis hatás összeadódik és a végeredmény romboló hatású lehet. Hogyan kell ezt érteni?

Képzeljük el egy pillanatra, hogy mozgáskorlátozottak vagyunk – ehhez nem is kell nagy képzelőerő, hiszen egy egyszerű háztartási baleset nyomán is ideiglenesen mankókra lehet szükségünk. Már mindjárt egészen másképp kezelnek minket embertársaink, megbámulnak az utcán, elhúzódnak tőlünk. Talán már történt is velünk hasonló.

Mi történik, ha megszólítanak minket? Első lépésben örülhetünk, ha a másik nem laaassssaaan és szó-ta-gol-va beszél hozzánk. Tapasztalataink szerint sajnós a mai napig gyakoriak a többségi társadalomban azok az elképzelések, hogy ha valaki valamiben fogyatékos, akkor nyilván másban is az, illetve hogy minden fogyatékkal élő egyben értelmi fogyatékos is.

A második lépésben pedig várhatjuk, hogy még ha a másik jó szándékú is, mégis mond valami olyat, amitől feláll a hátunkon a szőr. Bármelyik pillanatban beüthet a mennykő. Milyen érzés ez? Ha valakit napi rendszerességgel *rokkantnak*, *nyomoréknak* titulálnak, az igen negatívan hat az önbecsülésére. Ugyanígy hathat a lesajnáló magatartás is: a „szegény fogyatékos, de rossz neked” jellegű viselkedésnek senki sem örül.

A pszichológia a hasonló megnyilvánulásokat *mikroagresszióknak* hívja; ezeket először az etnikai kisebbségekkel kapcsolatban írták le, de a koncepciót később minden kisebbségi csoportra kiterjesztették. A mikroagressziók épp azért különösen károsak, mert apróságoknak tűnnek; aki elköveti őket, gyakran nem is érzi a jelentőségüket. (Magyarul a kérdéskörnek gyakorlatilag nincsen irodalma, az interneten néhány érintőleges említést és egy rövid ismertetőt találtunk csak.)

Nem csak ilyen agresszió létezik (Forrás: Wikimedia Commons / Diego Grez / CC BY 3.0)

[Mint korábban is írtuk](#), a legbiztosabb módszer az, ha megkérdezzük ismerősünket, illetve utánaolvasunk kicsit az interneten, hogy mik a semleges kifejezések, ha mi nem vagyunk biztosak a dolgunkban. Sajnos a legnagyobb probléma a mai Magyarországon valószínűleg az, hogy a fogyatékkal élők olyan mértékben ki vannak rekesztve a társadalomból, hogy az ép többségnek gyakran semmilyen tapasztalata sincsen arról, milyenek ezek az emberek. Pedig a válasz a leggyakrabban az lenne, hogy olyanok, mint bárki más.

A leírt jelenség fordítottja is létezik, a „te nem is vagy igazi fogyatékos”, amit akkor kaphat meg valaki, ha „gyanúsan” jól elboldogul. A vakokat rendszeresen végzálják a tömegközlekedési eszközökön az ellenőrök, de nem kell mindenáron valamilyen nagy központi szervezetre gondolni; mi magunk ugyanúgy elkövethetjük ezt a ballépést egy egyszerű hétköznapi párbeszédben. A bóknak szánt „te nem is vagy annyira fogyatékos” igen bántó lehet.

forrás: nyest.hu

Értelmi fogyatékos punkok

A Doc Lounge a dokumentumfilmek és a dokumentumfilm barátainak élénk találkozóhelye. A Doc Lounge mindazok klubja, akik szeretik a dokumentumfilmeket, a jó hangulatot, a zenét és az izgalmas beszélgetéseket. Ezt az észak-európai koncepciót első alkalommal rendezik meg az északi országok határain kívül.

Az este dokumentumfilmjeként a Punk szindróma (Kovasikajuttu) című finn dokumentumfilmet nézhetik meg az érdeklődők. A dokumentumfilm Finnország egyik legvagányabb punk rock bandájáról, Pertti Kurikan Nimipäivät (Pertti Kurikka Névnappja) nevű együttesről szól. A banda tagjai Pertti, Kari, Toni és Sami olyan értelmi fogyatékosok, akik nagy élvezettel, odaadással és büszkeséggel zenélnek.

A finn dokumentumfilm ezen profi zenészek útját követi az érthetlenségtől egészen a népszerűségig. Látjuk őket harcolni, sírni, nevetni és szerelembe esni. Dalaik társadalmi kérdéseket feszegetnek, valamint olyan problémákat dolgoznak föl, amelyekkel a banda tagjainak nap, mint nap szembe kell nézniük. A tagok zenéjükkel igyekeznek a fogyatékos emberekről kialakult sztereotípiákat megváltoztatni. A Punk szindróma a punk érzést mutatja be, de egyben az értelmi fogyatékos emberek helyzetéről is szól.

Rendező: Jukka Kärkkäinen és J-P Passi.

Helyszín: Toldi Art Mozi május 11., 19:30

A filmet követően zene Dj Szabolával

Belépés ingyenes!

forrás: mixonline.hu

Börtönben játszott Sziámi

Minden szempontból különleges színelőadás volt tegnap Kecskeméten. A Mátyási utcai börtönben a fogvatartottakból álló közönség értelmileg sérült színészek darabját láthatta.

Közel száz, zömében előzetes letartóztatásban lévő fogvatartott ült le székére a kecskeméti bv-intézet belső sétálóudvarán. Magas, tetején szögesdróttal körbefuttatott kerítés, rácsok a környező ablakokon, figyelő tekintetű bv-őrök: különleges helyszín egy színelőadásnak. Miként a fellépő csoport is unikum hazánkban: az 1998-ban alakult Baltazár Színház értelmi fogyatékos tagokból áll. Az Arany lépés című darabjuk főszereplője viszont vendég előadó volt, mégpedig az ismert énekes, költő, rendező, Sziget-alapító: Müller Péter Sziámi.

– Intézményünk igen zárt, hiszen előzetes letartóztatásban lévők vannak itt, akik a nap 22-23 óráját zárkájukban töltik. Ezért folyamatosan igyekszünk számukra sport-, szabadidős-és kulturális programokat szervezni. Ennek jegyében hívtuk meg a Baltazár Színházat is – nyilatkozta lapunknak Füzesi Viktor, a bv-intézet parancsnoka. Hozzátette: „lakóiknak” motivációt jelenthet a sérült színészek játéka.

– Ha látják, hogy a fogyatékos emberek milyen szépen felkészülnek egy darabra, és közönség elé kiállva azt jól elő is adják, akkor talán a fogvatartottak elgondolkoznak azon: ők is tudnának magukkal mit kezdeni, választhatnák a pozitív utat – mondta a parancsnok.

Az Arany lépés egy lecsúszott, talajvesztett és hajléktalan férfiról szól, akinek tizenkét próbát kell kiállnia, hogy újra boldog legyen. A súlyos mondanivalókat tartalmazó, elvont, ugyanakkor érzelemgazdag, rengeteg ötlettel, meglepő zenei-és táncbetéttel (volt rap és sztepp is) színesített művet a baltazárosok hiba nélkül adták elő a kánikulai melegben. Szövegfelejtés, zavar egy pillanatra sem mutatkozott. Egyszerre voltak a színészek komolyak és bájosak

– A darabot eredetileg nem börtönbe szántuk, de a szövegben rengeteg finom vagy direkt utalás van erre a környezetre. Mint például az első mondataim egyike: „a hétköznapi élet börtönéből menekülök”. Valódi emberi dilemmákról szól a mű: miként találja meg az ember a szabadságát, hogyan ütközik falakba, és züllik, aljasul le, és végül hogyan tud újra felemelkedni. Azt hiszem, az Arany lépés nagyon ide illett, és remélem, a meleg valamint az erősen elvont, költői nyelvezet ellenére is megfogta az itt ülőket, mégha egymás előtt szégyelltek is ezt egy picit – mondta Müller Péter Sziámi.

A főszereplő fogyatékos színésztársairól a legnagyobb elismerés hangján beszélt. – Ötödik éve dolgozom a baltazárosokkal, és máig meg tudnak lepni. Nagyon képzetek, és egyes dolgokban ezerszer fogékonyabbak, mint a hivatásos színészek. Például sokkal könnyebben tanulnak szöveget, és különös kifejezőerejük is van. Jól érzem magam velük – köszönt el Müller Péter Sziámi.

Kizökkentette őket a börtönéletből

– Tetszett a darab, mert kizökkentett minket a mindennapjainkból, és úgy éreztük, hogy kint vagyunk a való életben – mondta az előadás végén a csalásért jogerősen elítélt, huszonöt hónapja büntetését töltő Kozma János.

– Le a kalappal a színészek előtt. Nemigen voltam eddig színházban, de ez az előadás színvonalasabb volt, mint amit a profiktól láttam. A mondanivalója számomra az, hogyan talál vissza egy reményvesztett ember az életbe. Valószínűleg azért is hívták el őket hozzánk, mert kicsit visszatükrözték a sorsunkat – tette hozzá az ugyancsak család miatt ülő Bednárk Jenő.

forrás: baon.hu

Kósa: vegyék el a mozgássérült-igazolvánnyal visszaélők autóját!

A Fidesz ügyvezető alelnöke szerint fél évre el kellene venni azok autóját, akik parkoláskor visszaélnék a mozgássérülteknek járó igazolvánnyal. Kósa Lajos erről a Fideszben szorgalmazott KRESZ-módosítással kapcsolatban beszélt kedden a TV2 Mokka című műsorában, ahol közölte azt is, hogy nem vállalná a frakcióvezetést.

A Fidesz parlamenti frakciójának és a Belügyminisztériumnak a képviselői csütörtökön kezdenek egyeztetni a KRESZ módosításáról és a közlekedési szabálysértésekért járó büntetési tételek "életszerűvé szabásáról", miután a képviselőcsoport korábban úgy foglalt állást, hogy túlszabályozott lett a közlekedési szabályok rendszere, és ezzel párhuzamosan a szankciók is túl szigorúvá váltak.

[Kósa Lajos](#) ezzel kapcsolatban hangsúlyozta: a KRESZ-nek és a bírságoknak nem az az értelme, hogy a költségvetésnek minél nagyobb bevétele legyen, hanem az, hogy minél szabályosabban közlekedjenek az emberek.

Elmondta ugyanakkor, hogy bizonyos esetekben jónak tartaná a büntetések szigorítását. Példaként közölte, hogy szerinte a mozgássérült-igazolvánnyal visszaélőktől fél évre el kellene venni az autójukat.

A politikus kitért a lézereblokkolóra is, amelyet "abszurditásnak" nevezett, ezzel szemben a radar-előrejelzőt elfogadhatónak tartja, az ugyanis szerinte éppen olyan, mint amikor az autópályán felhívják a figyelmet a radarkontrollra.

Természetesen piros lámpán áthajtani nagyon veszélyes, de nem az a helyes szigorítás, hogy "akkor ha a sárgán átmegyünk, már óriási a büntetési tétel" - magyarázta tovább. A megoldás az lehetne, ha lámpaváltás előtt a zöld elkezdene villogni - közölte, hozzátéve, hogy szintén jó megoldásnak tartja azt - ahogyan az az általa vezetett Debrecenben már működik -, amikor egy számláló jelzi, hány másodperc van még hátra a zöldből.

Szerinte Pintér Sándor belügyminiszter "kellően rugalmas ahhoz, hogy értse azt", amit ők mondanak.

Arra a kérdésre, csak találgatás volt-e, hogy ő válthatja [Lázár János](#) t a Fidesz-frakció élén, Kósa Lajos igennel válaszolt. "Nekem annyira át kellene alakítanom az életemet, hogy nem nagyon tudnám ellátni" a feladatot, és a család sem örülne neki - közölte.

[Gyurcsány Ferenc](#) volt miniszterelnök szakdolgozata ügyében a Fidesz alelnöke úgy vélekedett: "Gyurcsány Ferencsel nagyon-nagyon sok baj van. Az, hogy plagizálta-e a (...) diplomamunkáját vagy sem, lehet, hogy az első ötvenben nincs benne".

Arra a kérdésre, hogy szerinte mikor realizálódhat a Nemzetközi Valutaalappal (IMF) folytatandó tárgyalás, azt felelte: "ott vagyunk, hogy elindulnak a tárgyalások

forrás: vg.hu

A rakpartról Londonba

A hétvégén újabb fordulójához érkezik az EDF Démász Ötpróba London 2012 programsorozat, amelynek résztvevői esélyesek arra, hogy nyáron személyesen drukkoljanak a magyar olimpikonoknak a világ legjelentősebb sporteseményén.

Szegeden, a RAK-PARTY futáson május 6-án, vasárnap tehetik próbára magukat azok, akik a nyári ötkarikás játékokra készülnek vagy csak egyszerűen egy sportos délelőttre vágnak.

A futóverseny rajtját Bozsó István, az EDF Démász mozgássérült munkavállalója indítja, aki maga is aktívan tesz azért, hogy kijusson Londonba. Bozsó István június 29-én kerékpárral indul el Szegedről és pontosan 2012 kilométer kerekezés után tervezi a célba érkezést az olimpiai játékok helyszínére. István egyike lesz annak a 70 főből álló EDF-es munkavállalói csapatnak, akik a londoni olimpiai stadionig tartó váltófutás során futhat az EDF által tervezett és kivitelezett lánggal.

A szegedi futópróba időpontja: 2012. május 6., vasárnap.

Versenyközpont: a Huszár Mátyás rakpart Stefánia előtti útszakasza. Nevezés délelőtt fél 9-től a versenyközpontban az adott futamot megelőző negyed óráig, a Huszár Mátyás rakparton felállított nevezési sátorban. Délelőtt 10 órakor kor a mini táv, 11 órakor a kis és nagy táv rajtol el.

Útvonal: Huszár Mátyás rakpart és Boszorkánysziget között kialakított pályán. A mini-táv 5,5 kilométer – 1 pont, a kis táv 11 kilométer – 2 pont, a nagy táv 22 kilométer – 4 pont

Nyolcan mehetnek Londonba

A rendszeres mozgás fontosságát népszerűsítő, egészséges életmódra ösztönző amatőr sportesemény-sorozat, az EDF Démász Ötpróba London 2012 résztvevői közül nyolc szerencsés próbázó az idén nyáron személyesen élheti át az olimpia izgalmait. Az országos rendezvény sorozathoz Vajda Attila, olimpiai bajnok kenus, Varga Tamás, világbajnok evezős és Horváth Gábor, világbajnok kenus is csatlakozott.

forrás: onkormanyzat.mti.hu

Tömegsport: a parasportolók ingyen nevezhetnek a keszthelyi futóversenyre

A május 27-i Intersport Keszthelyi Kilométerek azon ritka versenyek egyike, ahol az amatőr futók mellett a kerekesszékes, hand-bike-os, látássérült és babakocsis versenyzők is indulási lehetőséget kapnak. A futóverseny jótékonyági partnere a SUHANJ! Alapítvány, amely a főverseny előtti napon szimpátiafutást rendez.

„Kerekesszékes, látássérült indulóink ingyenesen, az őket kísérők pedig kedvezménytel nevezhetnek. A versenyközpont mellett adománygyűjtésre lesz lehetőség, illetve kiállítjuk és

kipróbálhatóvá tesszük azokat az eszközöket, amelyenekre az alapítvány gyűjt. Szombaton egy közel 1.5 km-es SUHANJ! szimpátiafutást is indítunk, melyen a részvétel feltétele egy SUHANJ! csuklópánt, vagy más SUHANJ! kiegészítő vásárlása, mellyel a látás- és mozgássérült sportot támogatjuk” – tájékoztatott Bedő Bea főszervező.

www.nemzetisport.hu

A rokkantak tényekkel cáfolják a hisztériakeltés vádját

Adatokkal és tényekkel cáfolják a rokkantak a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatalnak (NRHSZ) azt a vádját, amely szerint hisztériakeltést folytatnának az új komplex felülvizsgálati rendszer embertelenségei miatt, és a tavaly decemberben elfogadott CXCI. rokkant-ellátási törvény visszavonásáért. A vádat megfogalmazó Székely Ildikóhoz, az NRHSZ főosztályvezetőjéhez eljuttatott levelükben rokkant-visszaminősítések miatt bekövetkezett tragédiák, köztük öngyilkosságok soráról számolnak be – írta a Magyar Szociális Fórum a hozzá eljuttatott levél alapján.

Az Összefogás a korhatár alatti rokkantak emberi jogaiért csoport az alábbi tényeket szegezi szembe a kormány szerv „hisztériakeltési” vádjával:

- Átképezni küldtek egy tüdőrákost, aki nem sokkal később meghalt.

- A veszprémi nyugdíjbiztosító intézetben szíven szúrta magát egy zirci rokkantnyugdíjas, mert fellebbezését elutasították, megfosztották rokkantsági nyugdíjától, és helyette 28500 Forint szociális járulékból akarták részesíteni. Csak annyit mondott, hogy „ha én ennyit érek ennek az országnak...”, majd késsel szíven döfte magát.

- 800 kilogramm esett a lábára, mégsem részesítik rokkant ellátásban.

- Munkaképesnek minősítettek egy favágót, aki bottal is alig tud járni.

- 14 betegségben szenved, köztük magas vérnyomásban és szívritmus zavarban, szívműtétje volt, mégsem részesítik semmiféle ellátásban. Március-május között három hónapra 37 ezer Forintból kell kijönnie. „Éhezek, nem tudok hozzájutni a gyógyszereimhez, rettegek, hogy elveszítem a lakásomat” – írta az érintett.

- „Szomszédomat, egy csontrákos 45 éves nőt ma vitték Miskolcra, ahol I. fokon 45 százalékra minősítették vissza” – számolt be róla a tanú.

- Mankóval járó súlyos beteget nem százalékoltak le, mert úgy találták, hogy ülő munkára alkalmas. Kérelmének elutasítása után röviddel meghalt.

- Háromszor műtött daganatos beteget rehabilitációs járadékra minősítettek vissza. Ma reggel meghalt.

- Házunkban egy 55 éves asszony kivetette magát az ablakon, amikor folyamatosan elutasították a rokkantnyugdíj iránti kérelmét.

- Öngyilkos lett egy negyed tüdővel, csípőprotézissel élő kőműves, akinek egy év alatt hétszer tört el a csontja, a bizottság mégis rehabilitálhatónak ítélte.

Előzmények a www.mszfszk.hu honlapon

Forrás: infovilag.hu

Kitől veszik el? - Így zajlik a rokkantnyugdíjak felülvizsgálata

A rokkantnyugdíjasokat érintő felülvizsgálat nem azt jelenti, hogy beteg embereket dolgozni küldenek - mondta a rehabilitációs hivatal ellenőrzési igazgatóságának vezetője.

Alaptalannak tartja a rokkantnyugdíjasok egészségügyi állapotának felülvizsgálata körül kialakult ellenséges hangulatot – mondta a 180 percben Székely Ildikó, a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal Orvosi Módszertani és Ellenőrzési Igazgatóságának vezetője.

Székely Ildikó szerint az a vád érte őket, hogy súlyos állapotú, akár halálos betegek embereket nyilvánítanak egészségesnek. Erről azonban szerinte nincs szó. A hivatal a felülvizsgálat alkalmával kétféle ellátásra tehet javaslatot, az egyik a rehabilitációs ellátás, a másik a rokkantsági ellátás. Tehát, nem az történik, hogy egészségessé nyilvánítanak embereket, az eljárás lényege, hogy ha valakinek van megmaradt képessége, és rehabilitációval el lehet érni, hogy visszatérjen a munka világába, akkor ahhoz az érintett megkap minden segítséget – mondta a szakember.

A rehabilitációs hivatal munkatársa azt is hangsúlyozta, az új minősítési rendszer szerinti D ellátási csoportba kerüléshez (korábban kettes csoportú rokkantság) a régebbi 80 százalék helyett már 70 százalékos egészségkárosodással is besorolják az érintett személyeket. Tehát a következő felülvizsgálat alkalmával lesznek olyanok, akik magasabb ellátási csoportba kerülnek, olyanok, akik – mivel változott az egészségi állapotuk – alacsonyabb ellátásban részesülhetnek, és olyanok is lesznek, akiknek felajánlják a rehabilitációt – mondta Székely Ildikó.

Az ellenőrzési igazgatóság vezetője elmondta, az egészségi állapot felmérését követően az elbírálásba szociális és foglalkoztatási rehabilitációs szakértő is bekapcsolódik. Utóbbi szerepe azért fontos, mert ismeri adott térség munkaerő-piaci helyzetét, és így teszi meg a foglalkoztatási javaslatot. Ez azért lényeges, hogy akit egészségi állapota miatt megpróbálnak visszavezetni a munka világába, azt tényleges munkalehetőségek várják. Ha valakinek nem tudnak munkát ajánlani, az ő esetében nem fogják a rehabilitációs eljárást javasolni – tette hozzá Székely Ildikó.

Az is előfordulhat, hogy az egészségi állapot és lakóhely környékének munkaerő-piaci helyzete is lehetővé tenné egy személy rehabilitációját, de a szociális helyzete nem. Ebben az esetben a szociális szakértő lesz az, aki kimondja, hogy az illető nem rehabilitálható. A vizsgálatok egy napon egy helyen történnek – tette hozzá a 180 percben Székely Ildikó, a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal Orvosi Módszertani és Ellenőrzési Igazgatóságának vezetője.

forrás: hirado.hu

Érvényesíthető adókedvezmény idén is

Havonta 3900 forint adókedvezményt kérhetnek a súlyos fogyatékkal élők az előző évre vonatkozó adóbevallásukban.

Minden olyan hónapra érvényesíthető az igény, amelyben a súlyos fogyatékoság legalább 1 napig fennáll. Az ideiglenes jelleggel kiadott igazolás esetén fel kell tüntetni az érvényesség időtartamát. A véglegesnek minősített állapotot nem kell minden évben újra igazolni. A bevalláshoz nem kell csatolni az igazolásokat, azokat elegendő megőrizni, azért, hogy a kedvezményre való jogosultság a későbbiekben – egy esetleges ellenőrzés során – is igazolható legyen – tájékoztatott a Nemzeti Adó- és Vámhivatal.

forrás: somogytv.hu

Bezár a kollégium

Lajosmizse – Szeptembertől nem fogadja a diákokat a lajosmizsei Fekete István Általános Iskola kollégiuma.

A nemzeti köznevelésről szóló, tavaly hozott törvény értelmében idén szeptembertől tízéves életkortól részesülhetnek a gyerekek kollégiumi ellátásban. Ez alól kivételek a valamilyen fogyatékoságban szenvedő, sajátos nevelési igényű gyermekek valamint azok, akik nemzetiségi nevelésben-oktatásban részesülnek. Részükre az óvodai nevelés kezdetétől továbbra is biztosítani kell a kollégiumi ellátást.

A lajosmizsei diákszállóban a törvényi változás azt jelenti, hogy a következő tanévtől mintegy 40 kisgyermek nem kaphat elhelyezést az intézményben és várhatóan mindössze 40, tíz év feletti tanuló kér majd ott elhelyezést. Ezért az intézmény fenntartójának döntenie kellett: vállalja-e, fele létszámmal a szálló működtetését, vagy ideiglenesen megszünteti az ellátást. A városi képviselő-testület megállapította: lényegesen nagyobb költséggel jár a kollégium fenntartása, mint a várostól távol lakó gyerekek utaztatása, ezért a szálló szeptemberi bezárását szavazták meg. Ebből következően szükséges az iskolabuszok indítását megszerveznie az önkormányzatnak, ugyanis nem minden család tudja megoldani gyerekeik iskolába és haza-utaztatását.

Nagy Judit, a városháza intézményirányító és településfejlesztési irodájának vezetője a Petőfi Népelek elmondta: – A városvezetés nem tekinti véglegesnek a kollégiumi ellátás megszüntetését, a képviselő-testület határozata csak a következő tanévre vonatkozik. Az erről szóló döntés azért volt időszerű már áprilisban, mert a pedagógusoknak, a szülőknek fel kell készülniük az új helyzetben adódó feladatokra, például az iskolában az eddiginél több napközis csoport szervezését kell megoldani. A diákszálló épületének további használatáról később dönt a fenntartó – tájékoztatott Nagy Judit.

forrás: dabasregio.hu

Miből lesz a cserebogár I.

Számos alkalommal próbálták már meghatározni mi is a tehetség. Kiből lehet az, és egyáltalán miért lesz valaki több, mint az, akit csak „örök ígéretként” említünk. Régen azt tartották kiemelkedően jó képességűnek, aki a legjobban tanult, sikeres volt, magas ranggal bírt, vagy épp a legnagyobb vagyonnal rendelkezett. Ma már tudjuk, ennél jóval bonyolultabb megfogalmazni, egyetlen definícióval le sem lehet írni, ki az igazi talentum, csupán különböző tényezők kölcsönhatását vizsgálhatjuk meg.

A tehetséget leíró elméletek közül ma a legáltalánosabban elfogadott az a Renzulli-féle modell, amely három különböző összetevőt emel ki:

- átlag feletti általános értelmi, illetve specifikus szellemi képességek
- kreativitás
- feladat iránti elkötelezettség, motiváció

Az átlag feletti általános értelmi képesség az úgynevezett intelligencia. Ennek a mérésére dolgozták ki az intelligencia tesztek, majd vezették be az intelligenciahányados (kvóciens) fogalmát. Magának az értelmi képességnek három aspektusa van: tanulás (ismeretek megszerzése), emlékezés (ismeretek elraktározása) és a célszerű felhasználás (a vizsgától az élet leghétköznapibb feladatainak megoldásáig). A *specifikus szellemi képességek* határozzák meg a tehetség irányát, jellegzetességét. Manapság a Gardner által felállított hét tehetségszféra az elfogadott: nyelvi, matematikai-logikai, térbeli tájékozódási, zenei, interperszonális, intraperszonális és testmozgási (ez utóbbi a tánc- és sportsikerek alapja is).

A *kreativitás* alkotóerőt jelent - amelyet mindennap „használunk”- amivel képesek vagyunk rugalmasan és sokféle módon meglátni és megoldani a különböző helyzeteket. Guilford a kreativitáson belül nyolc faktort különített el: eredetiség (originalitás), problémaérzékenység, redefiniáció (a befejezettnek hitt dolgok újraértelmezése), adaptív és spontán hajlékonyság, könnyedség, kidolgozottság és értékelő-kritikai gondolkodás. Ezekben belül bizonyosan az eredetiség a legfontosabb, amely a „másképpen gondolkodás” adottságán nyugszik, megmagyarázva gyakori kérdéseinket (kíváncsiságunkat), dús fantáziánkat, eredeti ötleteinket és megoldásainkat (Czeizel, 2004). Ezzel párhuzamosan a kreatív emberekben a társadalmilag elfogadott normák, nézetek elégedetlenséget és kételkedést váltanak ki. Az így keletkezett feszültséget a túlzott aktivitásukkal és a korlátok figyelmen kívül hagyásával vezetik le. Jellemző rájuk a szokatlan megoldások keresése, amelyeket társaik sokszor idegenül fogadnak. Itt meg kell jegyeznünk, hogy sokan a kreativitást az IQ termékének vélik, pedig valójában semmiféle – vagy igen csekély (0,19-0,39) – korreláció mutatható ki közöttük (Getzel és Jackson, 1962). A kreatívak jellemvonása még a túlzott érzékenység is. Ez sokszor hasznos (többet észrevesznek a jelenségekből, hibákból), de előfordulhat, hogy ártalmas is lehet. Utóbbira jó példa Berzsenyi Dániel, aki Kölcsey kritikája után felhagyott az írással. Manapság egyre kevesebb kreatív gyerek „kerül elő”, amelyet írhatunk a liberális nevelési elvek, illetve az intelligencia-orientált oktatás számlájára is.

A *motiváció* olyan személyiség-tényezőket foglal magába, mint az akaratérv, a szorgalom, a kitartás vagy az elmélyült érdeklődés, lelkesedés képessége. Ennek az általános alkotóerőnek hiányában nem születhetnek kiemelkedő társadalmi teljesítmények. Nem olyan rég vezették be az IQ mellé az EQ, vagyis az emocionális kvóciens fogalmát, mint a kiemelkedő eredmények egyik meghatározó tényezőjét. Az EQ-ban nagy jelentősége van az empátiának, a közösségbe illeszkedés készségének és az optimizmusnak, illetve ide tartozik még az ön- és küldetésstudat, valamint az önbizalom is. Bár az EQ és a motiváció fogalma nem ugyanaz, de

szorosan összefüggenek egymással. Maga a motiváció áll a szenvedélyes tenni akarás, a lelkesedés és az erős akarat, kitartás háttérében is. Manapság is gyakran találkozunk azzal, hogy valakit nem tartanak különösképpen tehetségesnek, mégis képes nagy dolgokra az elszántságának köszönhetően. Edison saját teljesítményét úgy fogalmazta meg, hogy: „1%-ban adottság, 99%-ban erőfeszítés” - persze tudjuk, hogy ez így nem igaz. A felsorolt három faktor egymás nélkül nem „hoz létre” kivételes tehetséget, együtt kell jelen lenniük a kivételes teljesítményhez.

A híres magyar genetikus, Czeizel Endre továbbgondolta a Renzulli-féle modellt, és létrehozta a saját 4x2 faktoros, majd ezt kiegészítve a 4x2+1 faktoros talentum-modelljét. Ahogy az ábrán is látjuk, Czeizel szerint a belső, úgynevezett öröklött tulajdonságok (amelyről fentebb írtam) és négy külső hatás kölcsönhatásából születik meg a tehetség, majd ehhez kapcsolódik még egy sorsfaktor.

Ábra. A 2 × 4 faktoros talentum-modell.

A környezeti hatások közül a gyermek kibontakozása elsősorban a neveltetéstől (*család*) és az oktatástól (*iskola*) függ. Mindkettő egyfajta tehetséggondozó műhelyként is funkcionálhat, de csak abban az esetben, ha a szülők, illetve felkészült pedagógusok alkotják ezt a műhelyt. A családi hatások között megjelenhet olyan kulturális háttér is, mint a vallás. A gátló tényezőket is meg kell említenünk, mint például a gyermekbe oltott túlzott becsvágy, a rideg szülő-gyermek kapcsolat, az apa és az anya eltérő értékrendje, amelyek negatívan befolyásolhatják az egyén szellemi fejlődését.

A harmadik környezeti tényező a *kortárs csoportok*, amelyek befolyása leginkább a serdülőkorban nő meg. Ekkor „pártolnak át” a gyerekek a szülőkötől a társaikhoz, egyfajta

érzelmi szimmetriát kialakítva. Ilyenkor alakulnak ki az egyenrangúságon, azonos érdeklődésen és a hasonló társadalmi lehetőségeken alapuló barátságok. Manapság meghatározója egy-egy döntésnek, – legyen az pályaválasztás, társkapcsolat vagy akár milyen a többségtől eltérő választás – hogy „vajon erről mit gondolnak a többiek”, „mi van, ha egyedül maradok”. Ez a kétkedés gyakran visszaszorítja a tehetség kibontakozását, amely így inkább a háttérben marad és „beleolvad” az átlagba.

Mind a három felsorolt környezeti tényezőt befolyásolja a *társadalom*, a minket folyamatosan körülvevő „határ-birodalom”, amely korlátokat szab lehetőségeinknek és elvárásokat fogalmaz meg, de eközben feladata a tehetségeknek biztosítani egy olyan „birodalmat”, ahol kivirágozhatnak.

A tehetség „joker”-faktora a sors, amit sokszor figyelmen kívül hagynak – talán a közhelyszerűsége miatt – pedig elengedhetetlen feltétele a talentum kibontakozásának, „hogyan élni kell, mégpedig alkotásra képesen”. Akadályok lehetnek a különböző betegségek, az ebből adódó korai halál, a szegénység vagy akár a háború is. A sors leginkább háromféle módon nyilvánulhat meg:

- biológiai sors - korai halál: abortusz, fogyatékoság (pl. értelmi), betegségek (pl. rák, elmebaj), balesetek
- önsorsrontás - betegségek: életmód (hiányos táplálkozás), szenvedélyek (cigaretta, alkohol, drog), nemi bajok, öngyilkosság
- társadalmi sors-tehetségvesztés, talentumrontás: szegénység, rossz iskola, háború, bűntény

Láthatjuk, hogy ami kívülről csupán egyszerű jellemvonásnak látszik, és teljesen természetesnek vesszük, az jobban megvizsgálva egy összetett mechanizmusokból álló folyamat végterméke.

A folytatásban megpróbálunk kitérni különböző területekre, ahol a tehetségek megjelenhetnek, mint például a zene, a költészet, a matematika és – talán a legaktuálisabb – a sport, azon belül is a labdarúgó tehetségek kibontakozásának körülményei.

forrás: campusonline.hu

Munkajogi programot indított az alapvető jogok biztosa

Munkajogi programot indított az alapvető jogok biztosa, *Szabó Máté* elsősorban a rászorulóknak, a kisgyermekes anyáknak és a fogyatékos emberek védelmében kívánja megvizsgálni a méltó munkához való jog érvényesülését.

Az ombudsman "A munka méltósága - új irányok, időálló garanciák?" - című projektnyitó budapesti rendezvény szünetében tartott sajtótájékoztatóján arról beszélt, a hamarosan hatályba lépő új munka törvénykönyve várható hatásait is meg kívánják vizsgálni, azt, hogy az miként érinti a rászorulóknak különböző csoportjait, azok foglalkoztatását.

Szabó Máté azt hangoztatta, ombudsmanként "speciális kötelessége", hogy odafigyeljen a rászorulóknak alapvető jogainak érvényesülésére. Jelezte, az új munka törvénykönyvével kapcsolatban a hivatal nem akar egyik oldal "pozíciójával" sem azonosulni, s a mostani

rendezvényen fórumot kívántak biztosítani a különböző vélemények megjelenésének. Utalt ugyanakkor arra, hogy az új jogszabállyal kapcsolatban erős kritikák is megfogalmazódtak, továbbá rengeteg "dilemma" is felvetődik, ezek között említette a hallgatói szerződés kérdését. Arról is beszélt, az eddigi vizsgálataik során azt állapították meg, hogy a jelenlegi munkajogi szabályozás sok esetben problémákat okoz, nehezíti a nők, a kisgyermekesek, vagy a fogyatékosok méltó foglalkoztatását. Ráadásul, mint fogalmazott, "a válság vesztesei a paragrafusok fogságában is vergődnek".

Az ombudsman elmondta, ősszel egy újabb műhelybeszélgetést tartanak, ahol összefoglalják a projekt eredményeit, és az új munka törvénykönyvével kapcsolatos esetleges problémákat. Szabó Máté az MTI-nek arra a kérdésére, milyen konkrét aggályok fogalmazódtak meg az új törvénnyel kapcsolatban, egyebek mellett azt mondta, a "flexibilis munkáltatási formák" lehetőséget biztosíthatnak arra, hogy a munkavállalói jogok szintje csökkenjen. Elmondta azt is, a korábbi, a munkaerőpiaccal kapcsolatos jelentéseikben már kifogásolták, hogy nem segítik a kisgyermekes anyák TÁMOP-programban (Társadalmi Megújulás Operatív Programban) való részvételét, ez pedig, mint mondta, burkolt diszkrimináció a mai jogrendszerben.

Lehoczkyné Kollonay Csilla, a munkajogi projekt kezdeményezője, az ombudsmani hivatal civil konzultációs testületének tagja újságírói kérdésre egyebek mellett arról beszélt, hogy az új munka törvénykönyvével kapcsolatos egyik gyakran megfogalmazott aggály a munkahelyen kívüli magatartás korlátozása. Szavai szerint e mögött a magánéletbe benyúló korlátozások lehetnek. Példaként említette a rendezvényen elhangzott felvetést, amely szerint az egyik munkáltató korlátozni akarja, hogy munkavállalója veszélyes sportokat űzzön, mert így "elúszhat" a rá, illetve a továbbképzésére fordított pénz. Jelezte: ő már a felvetést is abszurdnak tartja. Arról is beszélt, hogy szerinte a magyar jogalkotók törvényben - a német joggyakorlatból kiindulva - túlságosan általánosan fogalmazták meg a szólásszabadsággal kapcsolatos korlátozást.

Rolek Ferenc, a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének alelnöke a korlátozási lehetőségekkel kapcsolatban ugyanakkor azt vetette fel, ha egy kisvárosi bankfiók vezetője "egy héten háromszor berúg, és az árokban hempereg", akkor fenntartható-e a munkaviszonya. Szerinte az eset már önmagában úgy megrengeti a bankfiók üzleti helyzetét, hogy oda épeszű ember be nem teszi a lábát, hiszen - mutatott rá - "a banküzem egy bizalmi üzletág". A konkrét "gyakorlati" példára utalva azt mondta, nyilván nem lehet korlátozni a magánéletét, de az szerinte nem is feltétlen összeegyeztethető azzal a munkaviszonnyal. Az ombudsman most induló projektjéről készült kiadványban egyebek mellett az áll: "A projekt keretében az alapvető jogok biztosa a méltó munkához való jog érvényesülésével, a foglalkoztatás területén az állami szerepvállalással összefüggő kérdésekkel, a tág értelemben vett munka világának jogilag releváns és megragadható elemeivel kíván foglalkozni. (...) A kiindulópont, hogy a biztos elsődleges feladata az alapvető jogok védelme, ezen belül a hatóságok, valamint a közszolgáltatók tevékenységével kapcsolatos alapjogi visszasságok feltárása és orvoslása".

forrás: szorongok.hu

FECSKE szárnyakon a segítség: KézenFogva Alapítvány a fogyatékos gyermekekért!

Marci 11 éves Down-szindrómás kislány, van egy egészséges öccse. Az édesanyja otthon van vele, mert Marci speciális figyelmet és külön fejlesztést igényel. A családnak egy szakképzett segítő támogatja a mindennapjait. Ő a fecske.

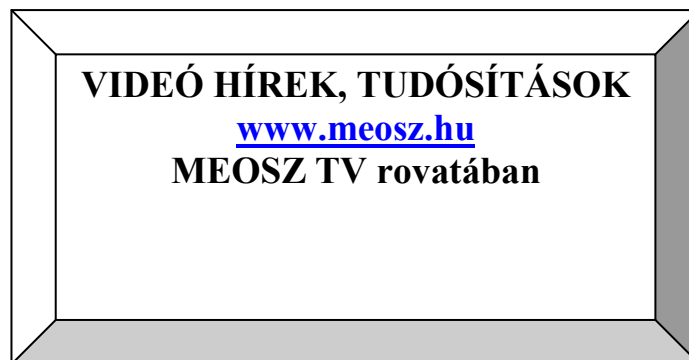
A segítő feladatai az aktuális nap szerint változnak, van, hogy lovasterápiára viszi Marcit, van, hogy az iskolába megy érte. Az is előfordul, hogy otthoni felügyeletet végez, amíg az anyuka a hivatalos ügyeit intézi. Fontos, hogy szakképzett emberről van szó, mert Marci különös türelmet és szaktudást igényel.

A FECSKE Szolgálaton keresztül igényelhetnek szakképzett segítőt a fogyatékos embert gondozó családok, hogy legyen egy kis idejük magukra, hivatalos ügyeikre, saját egészségükre. A program koordinátora a [KézenFogva Alapítvány](#). Az Alapítvány 1993 óta segíti az értelmi és halmozottan fogyatékos gyermekeket. Az évek során tevékenységi köre egyre szerteágazóbb lett, mára a fogyatékos emberek széles skáláját támogatják programjaikkal. Egyik kiemelt területük a családsegítés.

A FECSKE Szolgálat fő célja, hogy a család a fogyatékos személlyel együtt éljen teljes értékű életet. A családok életét szeretnék könnyebbé tenni, oly módon, hogy a szakszerű otthoni felügyelet biztosításával tehermentesítik a szülőket és a gondviselőket. A szolgáltatás hat szervezettel segítségével már az ország öt megyéjében és Budapesten is elérhető. Bővebb információ a <http://fecske.kezenfogva.hu> weboldalon található.

A KézenFogva Alapítvány nap mint nap azért dolgozik, hogy minél több kiegyensúlyozott család és mosolygós gyermek legyen a környezetünkben. [Segíts te is!](#)

forrás: life.hu

A MEOSZ tagegyesületei és partnerei információi --- EGYESÜLETI INFORMÁCIÓK ---

---

-HÍREK-

Júliustól talán okosabbak lesznek a betegek

Nincsen még kész az új beutalási rend és függőben vannak a kórházigazgatói pályáztatások, amik a betegek bizonytalanságát növelik. Az új kórházi minimumfeltételek ráadásul csak szeptembertől lehetnek hatályosak □ írja a hvg.hu.

Ha azonnal igyekeznek a közelben lévők újraéleszteni hirtelen szívhalál bekövetkezésekor, jó esély van arra, hogy az áldozat fölél, de a következő, kritikus időszakban a test hűtése lényegesen javíthatja életkilátásait. Egy évtizede amerikai klinikusok fölfigyeltek arra, hogy ha sikerül a szív működését újra elindítani, a beteg testének hűtése egy-két napig csökkenti az eszméletlen időszakban gyorsan bekövetkező agyi károsodás veszélyét és javítja a biztonságos újraéledést. Az Amerikai Ideggyógyászok Akadémiájának kongresszusán Alejandro Rabinstein és munkacsoportja beszámolt arról, hogy a tíz év alatt dokumentált hirtelen szívhalál esetek azon részénél, ahol a gyógyintézetekben követték ezt az új gyakorlatot, mennyivel jobban javult a betegek állapota, mint azoknál, akiknél a felélesztést követően nem folytatták a test hűtését.

A kutatók egymilliónál több hirtelen halál miatt újraélesztett, majd a kórházból hazaengedett ember sorsát értékelték. (Az Egyesült Államok gyógyintézeteiben 2001 és 2009 között 1 190 860 ilyen eset fordult elő.) A szakértő hallgatóság is felhördült, amikor az előadó bemutatta, hogy a gyógyító testhűtéssel kezelt, újraélesztett betegek csaknem 12 százalékkal többen folytathatták életüket gyakorlatilag változatlanul, azokhoz képest, akiknél hűtést nem alkalmaztak.

Ha hirtelen, váratlan szívhalál esetén a gyors újraélesztést követően a szív újra dobog, a test hűtése szinte azonnal elindítható. Az amerikai szakirodalomban leírtak olyan esetet, amikor a drámai esemény egy élelmiszerboltban következett be, és az újraélesztett személy testét a hűtőszekrényben lévő üdítőitalokkal hűtötték, amíg a mentőautó a kórházba ért.

forrás: Mozgássérültek Mezőkövesdi Egyesülete

-RENDEZVÉNYEK-

[Mire képes egy gyógyíthatatlan SM beteg?](#)

Startol az SM abilympia, a képességek és készségek versenye.

Sokszor segítségre szorulnak, ám küzdenek a kiszolgáltatottság ellen és az önállóság megőrzéséért a gyógyíthatatlan idegrendszeri károsodásban, sclerosis multiplexben (SM) szenvedő betegek. Az érdekeiket képviselő országos egyesület egyik célja Magyarországon is meghonosítani az SM abilympia mozgalmat, a képességek és készségek versenyét, hogy a betegek megtapasztalhassák, s a külvilágnak is megmutathassák: képesek az alkotó munkára. Agyagművesség, fafaragás, gipszöntés, hímzés, szabás-varrás, virágkötészet, cukrászat, honlapkészítés is szerepel azoknak a versenyszámoknak a lajstromában, amelyekben a hazai SM betegek május 7-től május 11-ig Berekfürdőn megmutathatják mire képesek, s hogy értékteremtő tagjai tudnak lenni a társadalomnak, ha erre lehetőséget kapnak.

A sclerosis multiplex a 20 és 40 év közötti fiatal életkorban megjelenő leggyakoribb gyógyíthatatlan neurológiai betegség. Ezerarcú kórnak hívják, mert tünetei attól függően változnak, hogy az agynak és a gerincvelőnek melyik részei, milyen mértékben és ütemben károsodnak. Az SM-nek nincsenek egyértelmű tünetei, a betegeken sokszor nem is látszik betegségük, ám a krónikus fáradékonyság, az egyensúlyzavarok, a járás nehézsége, a kézügyesség elvesztése, a gondolkodási vagy beszédbeli nehézségek, olykor a vizelettartási gondok egyaránt súlyosbíthatják az életüket. Az SM betegek egy részét gyors leépülés és kiszolgáltatottság fenyegeti, mások nehézségekkel ugyan, ám évtizedeken át együtt élhetnek a betegséggel, törekedve a teljes életre.

– Mintegy 8 ezer SM beteg él Magyarországon, sokszor elszigetelten, problémákkal küszködve. A civil szervezetek felelőssége óriási abban, hogy működjenek azok a sorstársközösségek, amelyek segíthetik a családokat, tájékoztatást nyújtanak a terápiákról és tüneti kezelésekről, rehabilitációt támogatnak, önkénteseket toboroznak, s közösséget szerveznek – jelenti ki Ván Ágnes, az ország számos városi és megyei SM betegklubját és egyesületét összefogó Sclerosis Multiplexes Betegek Országos Egyesületének (SMBOE) elnöke.

Az SM abilympia mozgalom célkitűzése – hasonlóan a fogyatékosokkal élőkhöz számára külföldön és idehaza rendezett abilympiákhoz –, hogy alkotó tevékenységre ösztönözze a betegeket, s a legkülönbözőbb versenyszámokat meghirdetve adjon lehetőséget a kibontakozásra, ezzel is jelezve: a munkaerőpiacról kikerült SM betegeket nem leírni kell, hanem egészségi állapotukhoz igazodó lehetőségeket adni számukra.

Szlovákiában már több éves hagyománya van annak, hogy kifejezetten az SM betegek számára évről-évre megszervezik a versengést, amelyre immár magyarok, csehek, lengyelek is rendszeresen meghívást kapnak. A szlovák minta alapján a korábbi években a Békés megyei SM egyesület már szervezett regionális bajnokságot. A május 7-én kezdődő, 5 napos idei berekfürdői SM abilympiára Bács-Kiskun, Békés, Borsod-Abaúj-Zemplén, Csongrád, Jász-Nagykun-Szolnok, Hajdú-Bihar megyéből is regisztráltak SM betegek és kísérőik.

További információk:

Ván Ágnes, SMBOE elnök
(06-20) 469-3406

B. Papp László, SMBOE sajtószóvivő
(06-30) 261-8789
www.smboe.hu

Megrendezés dátuma: 2012 május 7.
Megrendezés helyszíne: SMBOE, Berekfürdő
Jelentkezés: (06-30) 261-8789, (06-20) 469-3406

forrás: MEOSZ OKTATÁSI, TOVÁBBKÉPZŐ ÉS TÁVMUNKA INTÉZET

-PÁLYÁZATOK-

Graffiti

Mozgássérült vagy és tehetséged van festmények vagy ízléses graffiti képek elkészítéséhez?

Szeretnéd mindezt megtenni a Magyar Nemzeti Galéria egyik kiállító termében?

Jelentkezz a Mozgássérültek Budapesti Egyesületének pestikozpont@mbeinfo.hu e-mail címén, neved, lakóhelyed, e-mail címed, használt segédeszközöd feltüntetésével és eddigi munkáid bemutatásával!

A tehetségeseknek a nyár folyamán 1 hét áll rendelkezésre arra, hogy a Poli-Farbe festékgyár falfestékével, színező pasztáival a kiállító terem falán vagy gipszkartonon alkossanak.

Az elvégzett munkák a nagyközönség számára bemutatásra kerülnek!

Ne hagyd ki ezt a lehetőséget!

Jelentkezési határidő május 20.

Jelentkezési határidő: 2012 május 20.

forrás: MEOSZ OKTATÁSI, TOVÁBBKÉPZŐ ÉS TÁVMUNKA INTÉZET

-MUNKAAJÁNLATOK-

PÉNZÜGYI ASSZISZTENST

Jelige: "KFA"

Feladatok:

- A projekt pénzügyi és elszámolási dokumentációjának szabványos formában történő kezelése, naprakészen tartása.
- A projekt során felmerülő adatok, információk gyűjtése, elemzése, likviditás-elemzés,

kifizetések előkészítése.

- A projekt elszámolási rendszerében adatrögzítés.
- Kapcsolattartás a projektszervezet tagjaival. Pénzügyi vezető munkájának támogatása.

Részletesen:

- projektvezető, szakmai vezető és pénzügyi vezető munkájának segítése
- beérkező számlák nyilvántartása
- pénztár vezetése
- utalandó számlák előkészítése (záradékolás), egyeztetése a pénzügyi vezetővel
- havi zárásokban való részvétel,
- pénzügyi beszámolók előkészítése, számlák kigyűjtése, ellenőrzése (számlák tartalmi ellenőrzése és az alátámasztó dokumentumok ellenőrzése)
- szerződések, teljesítési igazolások elkészítésében részvétel
- kiküldetési rendelvények készítése (céges autóhoz kilométer-elszámolások)
- beszerzés
- határidők figyelése, nyilvántartások vezetése
- egyéb eseti adminisztráció

Elvárások:

- középfokú végzettség,
- néhány éves pénzügyi területen (cégnél, non-profit szervezetnél) szerzett tapasztalat,
- affinitás a pénzügyekhez (pénzügyi területen szerzett gyakorlat előny),
- számítógépes ismeretek (Word, Excel, adatbázis (EMIR) magas szintű, kreatív kezelése),
- precizitás, gyorsaság, rugalmasság, megbízható munkavégzés, pozitív hozzáállás, munka iránti elkötelezettség, önálló problémamegoldó készség
- nyitottság a sokfajta tevékenységre, összetett gondolkodási, disztingválási képesség.

Amit kínálunk:

- Tapasztalatszerzési lehetőség,
- Kihívás és lendületes munkavégzés
- Fiatal és motivált csapat, jó munkalétkör

Munkavégzés helye:

Budapest, Lónyay utca

Munkavégzés jellege:

Részmunkaidő, napi 4 óra, 9-13-ig

Jelentkezni a MEOSZ Álláskulcs Munkaerőpiaci Szolgáltató Irodájánál lehet "KFA" jellegével. Jelentkezését az allas@meosz.hu e-mail címre küldje. (Jelentkezésének továbbküldési feltétele díjtalan együttműködési megállapodásunk aláírása, melyet jelentkezése esetén e-mailen küldünk meg címére.)

Ha még nem regisztrált álláskeresőnk [itt regisztrálhat](#). Csak regisztrált álláskeresőink jelentkezését tudjuk továbbítani!

Jelentkezési határidő: 2012 május 11.

forrás: MEOSZ OKTATÁSI, TOVÁBBKÉPZŐ ÉS TÁVMUNKA INTÉZET

**Naponta új információk tucatjait
olvashatja a www.meosz.hu
Egyesületi hírek rovatában**